

กรมประมงห้ามจับปลาน้ำจืดฤดูน้ำแดง

"ฤดูน้ำแดง" หมายถึง ช่วงระยะเวลาที่น้ำในแม่น้ำลำคลองเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปริมาณฝนจำนวนมากที่ตกหนัก ซะล้างหน้าดินและพัดพาตะกอนธาตุอาหารต่างๆ ลงสู่แม่น้ำลำคลอง ทำให้น้ำกลายเป็นสีแดง ช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้ส่วนมากแล้วจะอยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายนของทุกปี

ฤดูน้ำแดง เป็นช่วงที่น้ำมีธาตุอาหารต่างๆ มาก ซึ่งเป็นปัจจัยในการกระตุ้นให้สัตว์น้ำมีการผสมพันธุ์และวางไข่ ดังนั้นในช่วงเวลานี้สัตว์น้ำจะมีการผสมพันธุ์วางไข่และเลี้ยงตัวอ่อน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มปริมาณประชากรสัตว์น้ำให้แก่แหล่งน้ำ ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ จึงไม่ควรทำการจับสัตว์น้ำในช่วงเวลานี้ เนื่องจากจะทำให้สัตว์น้ำไม่สามารถผสมพันธุ์วางไข่ หรือตัวอ่อนไม่สามารถเจริญเติบโตเป็นตัวเต็มวัยเพื่อขยายแพร่พันธุ์ต่อไปในภายภาคหน้าได้ เมื่อสัตว์น้ำไม่สามารถแพร่พันธุ์ได้ต่อไปทรัพยากรสัตว์น้ำก็จะลดลงและอาจไม่เหลือสัตว์น้ำให้จับขึ้นมาใช้ประโยชน์ได้อีก

จากการเล็งเห็นผลกระทบของการทำประมงในช่วง "ฤดูน้ำแดง" จะส่งผลทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำถูกทำลายเป็นจำนวนมาก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ประกาศกระทรวงฯ กำหนดให้ตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม - 15 กันยายน ของทุกปีเป็น "ฤดูปลาวางไข่" ในพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ โดยห้ามมิให้ผู้ใดทำการประมงด้วยเครื่องมือทำการประมง หรือด้วยวิธีใดๆ ในที่จับสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืด ยกเว้นเครื่องมือที่ได้รับอนุญาตให้ทำการประมงได้ เป็นเครื่องมือบางชนิดที่ไม่ทำลายพันธุ์สัตว์น้ำอย่างรุนแรงตามที่กฎหมายกำหนดได้แก่

- 1) เบ็ดทุกชนิด ยกเว้นเบ็ดราว
- 2) ตะแกรง สวิง ซ้อน ยอ และชนาง ซึ่งมีขนาดปากกว้างไม่เกิน 2 เมตร โดยมีข้อกำหนดห้ามมิให้ทำการประมงด้วยวิธีประดาตั้งแต่สามเครื่องมือขึ้นไป
- 3) ไช้ ตุ่ม ลัน โปง และโทง
- 4) การทำการประมงในบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ

ภาพที่ 1 เครื่องมือที่อนุญาตให้ใช้ได้ในการทำประมงในช่วง "ฤดูน้ำแดง"

ส่วนการทำการประมงเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ หรือรวบรวมลูกสัตว์น้ำหรือสัตว์น้ำวัยอ่อนเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อการเพาะเลี้ยง ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมประมงออกเป็นหนังสืออนุญาตทำการประมงเท่านั้น หากผู้ใดทำการประมงด้วยเครื่องมือหรือกระทำการอันใดที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ตามที่ได้กล่าวมาจะ

มีความผิด และต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนด โดยต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 5,000 -10,000 บาท หรือ จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ หน่วยงานที่ดูแลในเรื่องนี้ของกรมประมง คือ ส่วนบริหารจัดการด้านการ ประมงน้ำจืด โดยมีฝ่ายป้องกันและปราบปรามการประมงน้ำจืดปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงานในแต่ละจังหวัดแต่ อย่างไรก็ตาม การกำหนดช่วง "ฤดูปลาวางไข่" นี้ แต่ละจังหวัดอาจจะไม่ตรงกัน เนื่องจากสภาพพื้นที่และสภาพ ภูมิอากาศในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน บางจังหวัดจึงออกประกาศจังหวัดในการคุ้มครองปลาน้ำจืดมีไข่แตกต่าง กันไป โดย

- 1) จ.นครนายก พังงา ระหว่างวันที่ 1 พ.ค. - 31 ส.ค.
- 2) จ.ลำพูน ลำปาง นครราชสีมา ระหว่างวันที่ 1 มิ.ย.-30 ก.ย.
- 3) จ.หนองบัวลำภู อุดรธานี ขอนแก่น ระหว่างวันที่ 16 มิ.ย. - 15 ต.ค.
- 4) จ.นราธิวาส ระหว่างวันที่ 1 ก.ย. - 31 ธ.ค.
- 5) จ.พัทลุง ระหว่างวันที่ 1 ต.ค. - 31 ม.ค.

นอกจากการกำหนด "ฤดูปลาวางไข่" เพื่อคุ้มครองปลาน้ำจืดมีไข่แล้ว ทางกรมประมงยังรณรงค์ เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนตามจังหวัดต่างๆ ด้วยการจัดงาน "ฤดูน้ำแดง" ขึ้น เพื่อมุ่งหวังให้ ประชาชนเกิดความรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของทรัพยากรสัตว์น้ำ สร้างจิตสำนึกในการหวงแหนอนุรักษ์ ทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตน รวมทั้งยังเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรประมงและอาสาสมัครสัตว์น้ำขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการ กำหนด "ฤดูปลาวางไข่" ในช่วง "ฤดูน้ำแดง"นั้น เป็นเพียงมาตรการที่ใช้ควบคุมการทำการประมง เพื่อลดการทำลายทรัพยากรสัตว์น้ำตามกฎหมายเท่านั้น หากแต่การอนุรักษ์ทรัพยากรที่แท้จริง ต้องเริ่มที่จิตสำนึกของ ประชาชนที่เป็นเจ้าของทรัพยากรเหล่านี้มากกว่า ในการตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่ รู้จักใช้ ดูแล และรักษาไว้ให้มีอยู่อย่างยั่งยืนเพื่อลูกหลานของตนต่อไป